

Deban hitzaldi zikloa

DEBAKO UDALAK eta Mondragon Unibertsitateak elkarlanean antolatu dute euskararen normalizazioaren inguruko hitzaldi zikloa. Joan den astean hasi ziren hitzaldiak Jon Sarasuarenarekin. Gaztelaniaz aritu zen aretxabaletarra *La ventana del euskera* izeneko hitzaldian. Aste honetatik aurrera hiru hitzaldi izango dira.

– Azaroak 19, 18:00: *XXI. mendeko Debako euskaldunak. Nolakoak?*

Julen Arexolaleiba.

– Azaroak 26, 20:30: *Debako kultur taldeak. Zer ematen diote berriari?*

Nekane Goikoetxea.

– Abenduak 3, 18:00: *Nola ateru hizkuntza-armairutik.* Imanol Miner eta Arkaitz Miner.

Japoniar ideogramak

JAPONIARIDEOGRAMAK Jon Goikoleak argitaratu berri duen liburua da. Goikolearen asmoa japoniera ikasteko metodo erabilterraza eskaintzea izan da. Liburuan, japonieraz erabiltzen diren kanji ideogramak euskarara itzuli ditu. Ikur horien ahoskera, esanahia eta ulertzeko eta memorizatzeko bideak ere eman ditu. Japoniar idazkerak hiru sistema erabiltzen ditu: hiragana, katakana eta kanji ideogramak. Ikasteko zailenak kanjiak dira eta horregatik euskaratu ditu Jon Goikoleak 6.000tik gora kanjietaiko 2.140. Ez frantsesez ezta gaztelaniaz ere ez dago horrelako libururik.

BAHEA

Aizu! aldizkarian Zoe Bray antropologo eta margolariari egindako elkarrizketan esanak:

“**Galdera:** Zure bizitzan euskarak atek zabaldu al dizkizu?”

Erantzuna: Bai, anitz. Hasieran euskara niretzat ikasi nuen. Baina banekien euskara jakin ondotik atek irekiko zitzaizkidala. Ni euskalduna naiz hizkuntzan mintzatzeke, hori inportantea da. Zure hizkuntzan hitz egiten badut, hurbilago sentitzen gara elkarrengandik. Nire lanarendako biziki garrantzitsua da, zeren antropologo baten asmoa, beste jendearen ikuspuntua ulertzea baita. Orduan, lan hori ongi egiteko beste pertsonaren hizkuntza ulertu behar duzu.

Galdera: Koadro batean euskara margotu beharko bazenu, zer margotuko zenuke?”

Erantzuna: Anitz koloreekin, zeren niretzat euskara bizirik dagoen hizkuntza da, biziki dinamikoa... moldatu egiten da, anitz gauza egin ahal duzu euskararekin. Beste hizkuntza batzuekin baino gehiago, beharbada. Uste dut euskara pintatzeko margoak abstraktua beharko lukeela izan”.

Petra Elser itzultzaile eta euskara irakasleak Berrian esanak: “Euskaraz bizi den gehiengo klase ertainekoa da, edo ekonomikoki segurtasunean bizi den langile klasea (...) Aldiz, segurtasun ekonomikorik gabeko klase baztertueta, lanerako adina duten pertsonen artean, hizkuntza nagusia gaztelania da, edo, etorkinen eraginez, munduko beste hainbat hizkuntza. Baina paradoxa bat gertatzen da: euskaldunok bizi dugun segurtasun ekonomiko eta oparotasun honek, ez du, hizkuntza mailan, jarraitzeko moduko adibide bat sortzen. Bi arrazoiengatik: bat, gure hiztun komunitatean sortzen den nortasun-irudi publikoa biktimarena eta bigarren mailako herritarrena delako; eta bi, euskararekin diru-sarrera bat lortzeko oso maila baldintzatura iritsi behar delako”.

Honelako albistek egunero irakurtzeko, jaso hari@DOAN e-postaz: www.argia.com/harpidetza_haria.php

TALAIAN**Deslokalizazio berriak?**

Enpresa asko krisia baliatzen ari dira, langile kopurua gogor murrizteko edo Euskal Herrian dituzten plantak itxeko, bereziki multinazionalak. Ondorio garbi eta larriak ditu: ehunka lanpostu deuseztaturik eta ehunka familia langabezian. Are larriagoa dena, lanpostu horietako asko langile gazteei dagokie, eta ia ezinezko izango dute lan merkatuan sartzea. Joan den astean hiru kasu gehiago egon dira: Alonsotegiko ThyseenKrupp, Bergarako Tavex eta Gasteizko Bialsa (lehengo BH). Lehenengoan 120 lanpostu kenduko dira, bigarrenengan 64 eta hirugarrenean 38.

Egoera horien atzean zer dagoen aztertu behar da. Enpresok benetan al dira egungo krisi ekonomikoaren biktima? Ala deslokalizazio prozesua da, kostu gutxiagorekin etekin handiagoak lortzeko? ThyseenKruppek egoera ekonomikoa aipatzen du eta dio murrizketak Alemaniako beste planta batzuei ere eragiten diela. Tavexek ere baditu beste planta batzuk munduan, hala nola Marokon eta Hego Amerikan, eta haietan ere “doikuntzak” egin dituela dio. Bialsak Txinan eta Portugalen ditu plantak, baina azkeneko emaitza eta fakturazioek ez dute hain neurri gogorrik aurreikusten. Dena den, beste enpresa batzuetan errepikatuko diren egoera horien aurrean, Administrazio publikoak desegite espedientea onartu edo atzera bota behar du, eta oso konatuan eduki beharko luke Euskal Herriko planta horien itxieraren atzean enpresa-deslokalizaziorik ezkatzen ote den. Ez litzateke lehenengo aldia izango hemengo enpresak itxi eta beste latitude batzuetan, kostu gutxiagorekin, beste batzuk irekitzen dituztena.

Juan Mari Arregi